

Teie 30.11.2022 nr 8-1/22/5160
Meie 21.12.2022**Eesti Kõrgkoolide ning Teadus- ja Arendusasutuste Ametiliitude Ühenduse
UNIVERSITAS kommentaarid dokumendile****„Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse eelnõu“**

(Haridus- ja teadusministri kiri 30.11.2022 nr 8-1/22/5160)

Lugupeetud Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas

Ametiliitude ühendusel UNIVERSITAS on heameel, et HTM on ajakohastanud varasema Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse (TAKS) uue redaktsioonina ja lisanud määrused, mis sätestaksid regulatsioonid ja jõustamise seaduse vastuvõtmisel.

Tervitav on HTM poolne Euroopa Liidu tava järgiv praktika kaasata aruteludesse lisaks riigistruktuurile ning tööandjate esindajatele ka ametiliidud.

Kahjuks ei ole sama põhimõtet järgitud TAIK moodustamise korra määruses, kus ametiliitude kaasamine oleks seaduseelnõu §6 eesmärkidele vastav ja põhjendatud.

TAIP Nõukogu eesmärgiks on vastavalt seaduseelnõu §5 seatud ühiskonna toimetulekut ja heaolu toetava poliitika väljatöötamine ja rakendamine, mis eeldaks ka TAIP Nõukogu määruses ametiliitude kaasamise vormi äramärkimist.

Seaduse eelnõu ja rakendavad määrused sätestavad küll ressursside jagamise raamistiku, kuid kahjuks ei lahenda põhiprobleemi, finantsvahendite jõudmist teadus-arendustöö tegijate palgakontodele. UNIVERSITAS toetab kõrgkoolide ja TA-asutuste autonoomsust otsuste tegemisel ning põhimõtet, et tööandjate ja töötajate huve reguleerib iga asutuse sisene kollektiivleping. Põhiseaduse §38 (akadeemilisest vabadusest) ametlik kommentaar (https://pohiseadus.ee/sisu/3509/paragrahv_38) ühelt poolt tõlgendab: *PS § 38 lg 2 nõuab, et ülikoolide ja teadusasutuste korraldus tagaks piisava rahastamise ning määratleks riikliku rahastamise tingimused. Järgnevas kirjeldatakse: Nii riigi kui ka erasektorist hangitavate vahendite aktsepteerimine tähendab üha enam juhendumist vahendite andja soovidest. Ühelt poolt väidetakse, et peab olema tagatud piisav rahastus ja teiselt poolt viidatakse moonutustele, mis tekivad juhendumisest vahendite andja soovidest. UNIVERSITAS loodab, et TAIP Nõukogul saab olema piisavalt ettenägelikkust Eesti tuleviku edustrateegiatega loomisel, mis vähendaksid eeltoodud riske, ning Riigikogul ja valitsustel tarkust nõuandeid rakendada..*

Lootes jätkuvale koostööle,

*/allkirjastatud digitaalselt/*Ants Koel
UNIVERSITASE juhatuse esimees
+372 5115856
Ants.Koel@eesti.ee